چهار فضای اصلی که هر کتابخانه مدرن باید داشته باشد

مقدمه مترجم:
امروزه عصر اطلاعات و ارتباطات ماهیت کتابخانه‌ها را از حالت سنتی خارج نموده و آن را به سوی جامعه اطلاعاتی یا جامعه دانش‌محور سوق داده است. در این جامعه کتابخانه‌ها از طریق رویکردهای ویژه‌ای به فضاهایی پویا و فعال تبدیل شده‌اند که در جهت برطرف کردن نیازهای اطلاعاتی کاربران کتابخانه اهداف کاربردی را در نظر گرفته‌اند.

چهار فضای اصلی که هر کتابخانه مدرن باید داشته باشد.

پتانسیل امیدوارکننده در استفاده از خدمات کتابخانه به شیوه‌های جدید وجود دارد. به همین دلیل است که کتابخانه‌ها اکنون برای فضاهای خود و فرصت‌هایی که برای جامعه ایجاد می‌کنند، ارزش بیشتری دارد مانند پشتیبانی از آموزش، دسترسی به فن‌آوری‌های جدید و کمک به کسب‌وکارهای محلی و خیلی بیشتر... همان‌طور که کاترین زیکهور[۱] در طی تحقیقات مرکزی پیو[۲] به این موضوع اشاره می‌کند که هیچ چیز وجود نخواهد داشت, تا زمانی که مردم احتیاج به کتابخانه را برای خود ضروری بدانند، این موضوع زمانی رخ می‌دهد که مردم نیاز به مکانی برای مطالعه کردن و یا قرار با دوستان خود داشته باشند. ما خدمات گوناگونی را برای کاربران کتابخانه انجام داده‌ایم. (اگر این نکات را تابه‌حال نخوانده‌اید، می‌توانید آن‌ها را دراینجا مطالعه کنید.) در این مقاله به چهار فضای اصلی که هر کتابخانه‌ی مدرن باید به آن دسترسی داشته باشد تا بتواند کاربران گوناگونی را به کتابخانه جذب کند آورده شده است.

۱. یک فضای اجتماعی برای تعامل و تبادل دانش

طی آخرین گزارش‌های تحقیقات داده‌های مرکزی پیو در کتابخانه ایالات متحده[۳] به این نتیجه دست یافته‌اند که بیشترین مراجعه‌کنندگان به کتابخانه گروه‌های سنی ۱۸-۲۵ سال بوده‌اند که در سال ۲۰۱۶ یا با مراجعه حضوری به کتابخانه و یا از طریق کتابخانه سیار فعالیت پررنگی در این محیط داشته‌اند. نسل‌های جوان به دلیل رفتار اجتماعی نسل اجتماعی هستند که علاوه بر استفاده از دانش تمایل به گسترش آن نیز دارند. آن‌ها لذت می‌برند از اینکه در کتابخانه با یکدیگر در پژوهش‌های متفاوتی همکاری می‌کنند یا بیشتر مواقع با هم گروه تشکیل می‌دهند که این گروه یا متشکل از دوستانشان است و یا خانواده آن‌ها که یا با هم صحبت می‌کنند یا ممکن است با هم بازی کنند پس کتابخانه مدرن موظف است چنین فضایی را برای کاربرانش ایجاد کند. تا آن‌ها بتوانند آشکارا با هم به تعامل بپردازند و توانایی پردازش اطلاعات خود را با یکدیگر داشته باشند همچنین بتوانند ایده‌های جدیدی را پیدا کنند و قادر باشند فرصت مطلوبی را در نتیجه کار خود رقم بزنند، برای مثال: داک یکی از مشهورترین کتابخانه‌های آهویی[۴] است. از جمله فضاهایی که در این کتابخانه ارائه می‌شود: فضاهای آموزشی، فضاهای رسانه‌ای، فضاهایی برای جوانان، فضاهایی برای خانواده و فضاهای اجتماعی و...که می‌توان دسترسی به کلاس‌های آموزشی، رویدادهای اجتماعی، ملاقات گروهی، باشگاه‌های کتاب، امکانات بازی، برنامه‌هایی برای کودکان و نوجوانان را به وجود آورد. همان‌طور که رولف هاپل[۵] در مصاحبه به ما می‌گوید «من اعتقاد دارم که نتایج و ارقام به دست آمده درباره مراجعه‌کنندگان چندگانه است: فضاهای خیلی خوبی برای خانواده‌ها و کودکان وجود دارد و داک این مسئله را اثبات کرده است که کتابخانه‌ها مکان‌های خوبی برای مطالعه هستند و در آن‌ها سطوح مختلفی مثل همبستگی یا دسترسی از دور شما را قادر به انتخاب می‌سازد، ما یک رویداد همه‌کاره را مطابق با پژوهش‌های هر گروه از کاربرانمان برنامه‌ریزی می‌کنیم. این خدمات خدماتی هستند که باعث می‌شوند که کتابخانه مرتبط با کاربران امروز خود باشد و فضاهای پویاتر موردنیاز ما را فراهم کند.»

۲. یک فضای آرام برای تفکر

قرن‌هاست که کتابخانه‌ها به عنوان نهادی مقدس برای کسب آگاهی شناخته شده‌اند. کتابخانه‌های سنتی تمرکز بیشتری بر گسترش علم و آگاهی دارند. امروزه مردم به دنبال دسترسی به اطلاعات و گسترش علم و آگاهی خود هستند. در طی نظرسنجی‌های انجام شده به این مسئله پی برده‌اند که اکثر افراد کتابخانه‌ها را به‌عنوان نهادی می‌شناسند که باید فضایی آرام را برای نوجوانان و بزرگسالان فراهم سازند پس کاربران نیاز به مکانی آرام برای مطالعه‌ی کتاب‌های منتشر شده یا منابع دیجیتالی دارند تا بتوانند افکار و کارهای خود را بدون حواس‌پرتی‌های زندگی مدرن به انجام برسانند.

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

پس چرا این موضوع فراموش می‌شود؟

بحث‌های زیادی در مورد محیط کتابخانه صورت گرفته مثل اینکه آیا کتابخانه باید محلی برای تعامل افراد باشد؟ یا این تعامل باعث از بین بردن سکوت موجود در کتابخانه می‌شود؟ کتابخانه‌ی مدرن باید ایده‌هایی را به کار بگیرد که بتواند به‌راحتی دانش را جذب و جمع‌آوری کند.

به همان اندازه که آرام بودن کتابخانه اهمیت دارد همان‌قدر هم اجتماعی بودن آن در خور توجه است. برای کاهش دادن اعتراض کاربران به سروصداهایی که ممکن است ایجاد شود باید کتابخانه به شکلی باشد که فضایی به تعامل و گفت‌وگو اختصاص داده شود به شرطی که ایجاد مزاحمت برای دیگر کاربران نکند بر اساس این روش کاربران مطابق نیازهای خود به فضاهایی که احتیاج دارند رجوع می‌کنند. برای مثال کتابخانه‌ی عمومی کلنیال[۶] یک فضایی را برای نوجوانان ایجاد کرده است که این محل با استفاده از شیشه‌های خاصی طراحی شده که از انتشار صدا به بخش‌های دیگر کتابخانه جلوگیری می‌کند.

۳. یک فضاسازی برای نوآوری

یکی از انتظارات کاربران از کتابخانه این است که آن‌ها باید اتاق‌های بیشتری را به آن‌ها اختصاص دهند تا به کتاب‌ها!

تنها هدف مردم از ورود به کتابخانه افزایش دانش یا یادگرفتن علوم جدید در زمینه‌ی تکنولوژی نیست بلکه آن‌ها به فضاهایی نیاز دارند تا بتوانند تجربیاتشان را با یکدیگر به اشتراک بگذارند. این وظیفه‌ی کتابداران است که خواسته‌های کاربرانشان را عملی سازند. با عملی شدن این موارد کتابخانه‌ها در سال‌های اخیر توانستند به‌صورت یک نظام واحد یک روند خاصی را در پیش بگیرند.

بر اساس کتاب سامانتا روسلوند[۷] کتابخانه‌ها زمانی می‌توانند یک فضای سازنده برای نوآوری ایجاد کنند که مکانی را برای مردم ایجاد نمایند تا آن‌ها بتوانند منابع، شبکه، پروژه‌ها و یا دانش و آگاهی خود را با یکدیگر به اشتراک بگذارند و هر چیزی که یک کتابخانه سازنده به آن نیاز دارد از سبد خرید کتاب گرفته تا پر کردن میزها از صنایع هنری و دستی و همچنین امکاناتی مثل پرینتر، لیزر، دستگاه برش و ابزارهای دستی را فراهم کند. برای مثال یکی از کتابخانه‌های واقع در دانمارک یک فضایی را در کتابخانه ایجاد کرده که کاربران را برای نوآوری توانا می‌سازد از طریق دسترسی رایگان به ابزارهای ساخت دیجیتال. با این کار این محل برای همگان به مکانی برای دسترسی به منابع اجتماعی تبدیل شده و بر طبق گفته‌ی جان هولم کویست[۸] «این پروژه یک موفقیت واقعی است چون افراد بیشتری را جذب کتابخانه کرده و موفقیت رو به صعودی داشته است.»

۴. یک فضای بی‌طرف و مورد اعتماد برای استفاده عمومی

بر اساس تحقیقات ملی آرشیو[۹] ، کتابخانه‌ها در مقایسه با فعالیت‌های فرهنگی به طیف وسیع‌تری از گروه‌های سنی و زمینه‌های اجتماعی دست یافته‌اند. در نتیجه کتابخانه به نمایندگی از هر کدام از انسان‌ها یک فضای متفاوتی را ایجاد کرده است که این می‌تواند یک مکان صلح‌آمیز باشد برای کار حرفه‌ایی فردی و یا زمین بازی باشد برای خانواده‌ها و یا حتی محلی باشد برای کسانی که به دنبال اطلاعات در منابع محدود هستند و این حقیقتی است که همگان با آن موافق‌اند که کتابخانه باید یک فضای مورد اعتماد و بی‌طرف باشد. مردم زمانی احساس امنیت می‌کنند که بتوانند در مؤسسات دولتی به آسودگی قدم بزنند بی‌آنکه مشکوک به نظر برسند. برای اطمینان از این موضوع کتابخانه‌ها سعی در ارتقاء و آموزش کاربران خود را دارند.

برای مثال کتابخانه عمومی لارنس[۱۰] آگهی‌ها و رسانه‌های اجتماعی را ایجاد کرده که می‌تواند کتابخانه خود را به عنوان نهادی مطمئن ارتقاء دهد و کاربران خود را تشویق به صحبت کردن می‌کند.

همه‌ی این بازنمایی‌های مختلف به یک عنصر بستگی دارد و این همان عاملی است که کتابخانه‌ها به کاربران خود ارائه می‌دهند. مردم به دنبال خدمات منحصربه‌فرد کتابخانه‌ها هستند تا بتوانند نیازهای خود را با آن برطرف کنند و همچنین به دنبال فعالیت‌های کتابخانه‌ها هستند.

پانویس:

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

[۱].Kathryn Zickuhr
[۲].Pew Research Center
[۳].Pew Research Data On US Attendance
[۴].Dokk1-The Famous Library In Aarhus (Denmark)
[۵].Rolf Hapel
[۶].Colonial Heights Branch Of Sacramento Public Library
[۷].Smatha Roslunds books Makerspaces
[۸].Jan Holmquist
[۹].National Archives Research
[۱۰].Lawrence Public Library In The US

منبع:

این نوشته ترجمه مطلبی با این عنوان است:

۴Important Spaces Every Modern Library Should Have

مترجم: فرزانه محمدی

مشخصات استناددهی به این مقاله

نویسنده(ها):	فرزانه محمدی
عنوان مقاله:	چهار فضای اصلی که هر کتابخانه مدرن باید داشته باشد
عنوان مجله:	کتابدار ۲.۰ –(عنوان لاتین: 2.0 i-Kitابدار)
دوره مجله(Vol):	۳
شماره مجله(Issue):	۶
سال(Year):	۱۳۹۶
شناسه دیجیتال(DOI):	
لینک کوتاه:	http://lib2mag.ir/9488

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.